

**LEGVM PON||IFICIARVM GRE-||gorij noni, seu
Decretalium pentateu-||chus**

Mesnart, Martin

Parisiis, 1555

vi. Vt lite non contestata non procedatur ad testium receptionem vel ad
senten. diffinitiuam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63486](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63486)

De litis contestatione. Tit. 5.

Litis contestatio in iudicio nisi facta siet, pro- 1. olim.
cessus in ritus esto, hanc petitio in iure pro-
posita & respōsio sequuta faciunto. non, si que-
dam positiones factae erunt, & ad illas respon-
sum erit hinc inde, lis propterea contestata ac-
cipitor.

*Vt lite non contestata non procedatur ad testium
receptionem vel ad sententiam diffiniti-
uam. Tit. 6.*

Lite non contestata ad receptionem testium 5. Quo-
ne proceditor. Si tamen de morte vel absen- niam.in
tia testium diurna timebitur, & ciuiliter agen princ.
dum erit: senes & valetudinarii, & alii testes, de
quibus ex aliqua rationabili causa timebitur,
etiam lite non contestata, siue reus contumax
erit, siue absens absq; malicia conueniri nequi-
bit, admittuntor. hunc tamen intra annum, ex
quo poterit conueniri, actor vel conuenito, vel
testium receptionem denunciato. alioquin nec
sic receptae attestations valento.

Siverò super cuius electione, copuláve mari- θευα.
tali quæstio mouebitur, & contumax adparebit porrò.
is in quæ erit actio dirigunda, siue quia perem-
ptoria citatione recepta venire contemnet, ma-
licioséve seipsum occultabit, vel, ne citetur, im-
pediet: testes lite non contestata admittuntor. si
de causa liquebit: nihilominus ad sententiā diffi-
nitiam proceditor. sin aliter aberit, & de spiri-

Vt lite non contest.&c.

tuali coniugio inter electum & ecclesiam iam contracto, electione maxumè confirmata, quærendum erit: quod de personis talibus expectandis canones definiunt, seruator. de contrahendo si agetur: per spatium sex mensium, nisi pro negotii circumstantia superior maius minusve statuet, expectator. De carnali autem coniugio cù agendum erit, & alter sine colpa, et si propria non tamen maliciosa voluntate aberit, ei ne præiudicatur. tandem alter coniugum, donec de ipsis obitu verisimiliter præsumatur, expectator.

1. Ad
hoc.

Ordo iudicarius in aliis causis, in matrimonialibus non vsquequaque seruator. hoc in quibus defodere matrimonii ad coniunctionem, non de crimine adulterii ad separationem thori agetur, verum esto. In his enim si, cum ex parte rei libello actoris responsum non erit, testes recepti & attestations etiam publicata erunt: ad sententiā diffinitiuam ne proceditor.

4. Acce
dens ij. Alioquin si vel ante litem legitimè contestatam, vel post adpellationem ex iustis causis à recusato iudice interpositam testes erunt etiam super consanguinitatem, pro qua matrimonium dis solui petetur, absque colpa contumaciae recepti: attestations in ritæ & inaneis sunt. Si quis iudicium actorem proxima linea consanguinitatis adtinget, si principalem rei aduersarium commensalem habebit, si de terra actoris oriundus erit & sub eius districtu, si reus ad locum & terminum sibi adsignatum sine mortis periculo adcedere non audebit, si vt capitalibus inimicis se crederet necessitas fuit: adpellationis iu-

stæ causæ sunt. hæc contumaciæ colpam amo-
uento. Matrimonialis verò causæ iudices mulie-
rem ad virum eam petentem redire cogunto. sic
postquam vir & vxoris & dotis plenissimam
restitutionem habebit, causam super matrimo-
nio audiunto.

Quanquam autem lite non contestata neque 1. *Ad*
testes recipi, neque ad diffinitiuam sententiam *hæc.in fi.*
procedi poterit: reum tamen propter suam vel
sui procuratoris in respondendo contumaciam,
nisi sciens purgassit eandē, excōmunicari liceto.

Id iudex, etiā reus, minùs tamen legitimè, ad- 2. *Acce-*
pellabit, vt adpellatio non teneat, cum amplius *dens.i.*
respondere nolet, rectè facito. Non tamen, etiā
si restitutio petetur, restitutionem rei petitæ ad-
iudicato. Nisi lis contestata erit, ne restituto.
Alioquin quæ sic habita, & sententiæ huiusmo-
di occasione occupata erunt, restituuntor.

Custodiæ tamen causa, si talis causa erit, vt pos^{3.} *Tue.*
sit, reo ante litem cōtestatam contumaciter ab-
sente, in petitarum rerū possessionem mittere li-
ceto. Alioquin si nequibit intromitti: reus iuri
parere per censuram eccle. compellitor.

Hic verò si intra annum venerit: iudicio sisti 5. *Quo-*
præstita cautione, ac expensarum congrua satis- *niam*
factione exhibita possessionē recuperato. Alio- *θε μα.*
quin eo neglegente actor post annum verus pos- *In aliis.ης*
sessor efficitor, constituitor. Reo super proprie- *que ad fi.*
tate tantū defensio legitima reseruatur. Sin verò
res erūt immobileis, & alieno nomine posside-
būtur: qui possidet dominū, vt vel ipse veniēs,
vel p respōsalē idoneū actoris actionē excipiat,

De iuramento calumniæ

in iudicio nominato . certum dierum spatum iudex definito. Id ad eius noticiam perducitor. si post indultum tempus hoc non adimplebitur ex eo die, quo possessor ad iudicium vocatus erit , ad longi temporis præscriptionem interrumpendam tanquam contestata habetur. Iudex tribus legitimis edictis dominum possessionis euocato . si tunc in eadem voluntate manebit : negocio summatim examinato actorem in ipsarum rerum possessionem mittito. omnis tamen allegatio absenti super principali quæstione reseruator. hæc, si realis causa erit, seruantor. Siverò super personali quis actione cōuenietur: actor vel in ei^o mobilium, si habebit, possessionem, alioquin immobilium pro modo debiti declarati mittitor, vel in contumacem ecclesiastica sententia profertor. Iudex alterutra pœna, quæ magis timeri debebit, à principio contentus esto. Ad alteram nihilominus, si proteruitas contumaciæ exiget, procedito. Intra annum tamen, vel post si reus veniet: iuxta prænotatam distinctionem auditor.

Excessum anquisitio vel testium publicatio facienda si imminebit: absque litis contestatione testes producere liceto.

De iuramento calumniæ. Tit. 7.

6. Cum causam.

Post petitionem exhibitam in iudicio , cum ad eam pars altera responderit, ac interrogations & responsiones in scriptis redactæ erunt, lice contestata iuramentum calumniæ vel ab ip-